

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora
(druk nr 952)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem opiniowanej ustawy jest zapewnienie spójności między przepisami ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora z ustawą z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, w związku z dokonaniem, ustawą z dnia 9 października 2009 r. o zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw, rozdzieleniem urzędu Ministra Sprawiedliwości i urzędu Prokuratora Generalnego.

Przywołana ustawa nowelizująca w art. 2 dokonała zmiany wyłącznie art. 7b ust. 1 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora, w wyniku której wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie posła lub senatora do odpowiedzialności karnej w sprawie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego składa się **za pośrednictwem Prokuratora Generalnego**.

Natomiast obowiązujące dotychczas art. 9 ust. 1 i art. 10 ust. 4 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora stanowią odpowiednio, iż to **Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny** informuje Marszałka Sejmu o toczących się przeciwko posłom i senatorom postępowaniach karnych, wszczętych przed dniem ogłoszenia wyników wyborów, a także, że za pośrednictwem **Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego** składa się wniosek o wyrażenie zgody na zatrzymanie lub aresztowanie posła lub senatora.

Ustawa przewiduje zastąpienie, występującego w przepisach art. 9 ust. 1 oraz art. 10 ust. 4 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora, oznaczenia organu "Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny" oznaczeniem "Prokurator Generalny".

Przedmiotowa ustawa ma wejść w życie z dniem ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Przedłożona Senatowi ustawa została uchwalona przez Sejm w efekcie rozpatrzenia przedłożenia sejmowej Komisji Regulaminowej i Spraw Poselskich (druk sejmowy nr 3184). Komisja w dniu 21 lipca 2010 r. po przeprowadzeniu pierwszego czytania, przyjęła i przedstawiła swoje sprawozdanie (druk sejmowy nr 3245).

Przedstawione sprawozdanie zawierało dwie zmiany wniesione do projektu ustawy zawartego w druku nr 3184. Pierwsza z nich miała charakter stricte redakcyjny, natomiast druga wprowadziła jako termin wejścia w życie ustawy dzień jej ogłoszenia (przedłożenie zawarte w druku nr 3184 przewidywało czternastodniowy okres *vacatio legis*).

Na etapie II czytania, które miało miejsce na 72. posiedzeniu Sejmu, w dniu 4 sierpnia 2010 r. nie zgłoszono poprawek.

Sejm przystąpił niezwłocznie do III czytania. Ustawa została uchwalona na tym samym, 72. posiedzeniu Sejmu, w dniu 5 sierpnia 2010 r.

III. Uwagi szczegółowe

Opiniowana ustawa w art. 2 wskazuje jako termin wejścia w życie dzień jej ogłoszenia. Minimalny standard terminu wejścia w życie ustawy wyznacza ustawa z 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, ustalająca przynajmniej czternastodniowy okres *vacatio legis* (art. 4 ust. 1 ustawy). Od tej ogólnej zasady ustawa ta przewiduje wyjątki – zgodnie z art. 4 ust. 2 w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym.

Wymaga podkreślenia, iż, jak wynika z orzecnictwa Trybunału Konstytucyjnego, nakaz odpowiedniej *vacatio legis* nie ma charakteru bezwzględnego, ustawodawca może zrezygnować z jej określenia, jeżeli przemawia za tym ważny interes publiczny, którego nie można zrównoważyć interesem jednostki. Jednakże muszą istnieć dostatecznie przekonujące argumenty uzasadniające odstępianie od zasady co najmniej czternastodniowego okresu *vacatio legis*. Odstąpienie to jest dopuszczalne tylko w szczególnych okolicznościach, gdy przemawia za tym inna zasada prawnokonstytucyjna¹.

¹ Por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 grudnia 2002 r, sygn. K 27/02, OTK-A2002/7/92.

Szczególnym zaś przypadkiem odstąpienia od powyższej zasady jest wprowadzenie danego aktu w życie bez okresu *vacatio legis*, a więc z dniem ogłoszenia. Przepis art. 4 ust. 2 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych wymaga, by rozwiązanie takie stosować tylko w przypadku, gdy:

- ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego, a jednocześnie
- zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

Przedmiot uchwalonej ustawy wydaje się nie spełniać pierwszego z określonych wyżej warunków.

Mając powyższe na uwadze oraz to, iż odstąpienie od *vacatio legis* i włączenie do systemu prawa nowych przepisów może stanowić zaskoczenie dla adresatów norm prawnych, a także być przyczyną zakłóceń w funkcjonowaniu instytucji, których sytuację prawną kreują nowe regulacje, zasadnym byłoby wprowadzenie czternastodniowego albo siedmiodniowego terminu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Mirosław Reszczyński

Legislator